

Temaplan

for psykisk sundhed

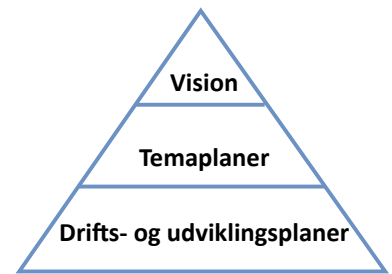

Vejen Kommune
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen
E-mail: post@vejen.dk
www.vejen.dk

Foto: Colourbox
Udarbejdelse: Social & Ældre
Lay out og tryk: Vejen Kommune
Udgivet: Juni 2016

Den overordnede vision er, at Vejen Kommune vil være en attraktiv erhvervs- og bosætningskommune, der skaber rammer og muligheder for trivsel, kvalitet og vækst.

Derfor laver vi en temaplan

Der sker hele tiden udvikling indenfor det socialpsykiatriske område. En udvikling, hvor stort set alle de indsatser, der var beskrevet i den gamle temaplan, er blevet gennemført.

Formålet med udarbejdelse af en ny temaplan er at anvise rammer og muligheder med udgangspunkt i den aktuelle situation, men også at give retning med nye indsatsområder og målsætninger for den kommunale indsats i Vejen Kommune for at højne den psykiske sundhed i Vejen Kommune.

Byrådet har inddraget borgere og medarbejdere i processen med udarbejdelse af denne temaplan.

Temaplan for psykisk sundhed er den kommunale indsats til borgere hele livet.

Det er derfor væsentligt, at perspektiver fra denne temaplan fremadrettet indtænkes i kommunens forebyggelsesstrategi, ungestrategi, den sammenhængende børne- og ungepolitik, temaplan for sundhed, kultur og fritid, temaplan for kvalitet og udvikling i folkeskolen og temaplan for ældreområdet.

Temaplanen for psykisk sundhed gælder for 2016 og 8 år frem.

Derfor er temaplanen meget overordnet.

Efterfølgende vil indsatsmålene blive omsat til handlingsplaner af to-årig varighed.

Temaplanen består af et visionsafsnit og afsnit for indsatsområderne.

Indhold

Derfor laver vi en temaplan	3
Vision for psykisk sundhed i Vejen Kommune	7
Indsatsområder og mål	9
Forebyggende og tidlig indsats	9
Relationer og netværk	9
Beskæftigelse og uddannelse	10
Lighed i sundhed	10
Boligforhold og bostøtte for psykisk sårbare	11
Baggrund for indsatsområderne	12
Forebyggende og tidlig indsats	12
Relationer og netværk	13
Beskæftigelse og uddannelse	14
Lighed i sundhed	15
Boligforhold og bostøtte for psykisk sårbare	16
Fra temaplan til handling	17

Vision for psykisk sundhed i Vejen Kommune

Hovedvisionen i Vejen Kommune tager afsæt i 3 overordnede emner:

- Et godt liv
- Faglig viden
- Målrettet og tidlig indsats

De tre overordnede emner skal være med til at understikke retningen for de kommende års videreudvikling på det socialpsykiatriske område.

Et godt liv er den overordnede vision, og handler om at der skal sættes fokus på livskvalitet, sundhed og

social netværk. Borgeren er aktør i eget liv, med fokus på individuelle mål og differentierede indsatser. Faglig viden handler om målrettet anvendelse af kompetencer og at sikre rammerne for at samle og dele viden. Vejen Kommune skal til stadighed være "to skridt foran" og videreudvikle den viden og de kompetencer, som sikrer, at borgerne får det rette tilbud.

Målrettet og tidlig indsats handler om at arbejde systematisk og vidensbaseret. De faglige ressourcer skal tilrettes den enkeltes behov og ønsker så den enkelte opnår det ønskede resultat. Dette indebærer også at videreudvikle samarbejdet med den regionale behandlingspsykiatri og andre samarbejdspartnere. Den tidlige indsats skal forebygge at psykisk sårbarhed udvikler sig livsindskrænkende.

Visioner	
Et godt liv Individuelt liv og livskvalitet Frivilligt arbejde Øget sundhed Stærkt samarbejde mellem sektorer i Vejen Kommune	
Faglig viden Kompetenceudvikling Forskning Innovation Anvendelse af velfærdsteknologi Dokumenteret indsats	Målettet og tidlig indsats Indsats og kompetencer afpasset den enkelte Tidlig indsats Individuel specialisering Faglig kvalitet Tværsektorielt samarbejde

---

Indsatsområder og mål

Vejen Byråd har særlig fokus på den tidlige indsats overfor børn og unge.

Målet med indsatsen på hele området er uddannelse og beskæftigelse.

Alle fem indsatser understøtter dette fokus.

Forebyggende og tidlig indsats

Målet er:

- At børn og unge i Vejen Kommune er mentalt sunde, trives og kan fungere i hverdagen.
- En tidlig, målrettet og koordineret indsats ved tegn på udvikling af psykisk sårbarhed.
- At have fokus på særlige risikogrupper - for eksempel børn af psykisk syge.

Relationer og netværk

Målet er:

- At der er netværksskabende tilbud for psykisk sårbare
- At vi i samspil med foreningslivet skaber rummelighed hvor psykisk sårbare inkluderes.
- At styrke frivilligheden i relation til psykisk sårbare – herunder også frivillige med brugerbaggrund
- I et gensidigt og forpligtende samarbejde med familien og netværk at understøtte en opvækst, der sikrer mulighederne for senere at kunne gennemføre uddannelse, opnå beskæftigelse og i øvrigt indgå konstruktivt og meningsfyldt i voksenlivet.

Beskæftigelse og uddannelse

Målet er at:

- Psykisk sårbare bliver tilknyttet det ordinære arbejdsmarked
- Der er tilbud der hjælper psykisk sårbare til bedre at kunne være på det ordinære arbejdsmarked.
- Psykisk sårbare får en uddannelse.
- Der er meningsfyldte beskæftigelsestilbud til de psykisk sårbare, der ikke kan være på det ordinære arbejdsmarked
- Øge kvaliteten i arbejdet med psykisk sårbare i Vejen Kommune ved at inddrage tidligere psykisk sårbares viden. For eksempel ved at antallet af ansatte med brugerbaggrund skal øges på arbejdspladser, som støtter psykisk sårbare

Lighed i sundhed

Målet er at:

- Øge lighed i sundhed – herunder at forekomsten af livsstilssygdomme blandt psykisk sårbare skal reduceres.
- Understøtte de psykisk sårbare i at kunne drage nytte af kommunens forebyggende og rehabiliterende indsatser og ved relevans det somatiske sygehusvæsen og praksissektoren.

Boligforhold og bostøtte for psykisk sårbare

Målet er at:

- Borgeren der modtager bostøtte møder så få medarbejdere som muligt og medarbejderne er fagligt kompetente. Desuden skal indsatsen være koordineret og sammenhængende såvel internt i Vejen Kommune som eksternt.
- Der findes en bred vifte af boliger og botilbud målrettet psykisk sårbare, som opfylder de psykisk sårbares forskelligartede behov, og hvor huslejen er overkommelig.
- Tilbuddet om bostøtte baserer sig på recovery-perspektivet¹ og psykosocial rehabilitering.

Baggrund for indsatsområderne

Forebyggende og tidlig indsats

Baggrund for indsatsområdet:

Der ses på landsplan flere børn og unge med psykiske problemer. Det viser sig for eksempel ved en stigning blandt børn og unges behandling i psykiatriens tilbud i Vejen Kommune.

Sundhedsplejen, dagtilbuddet og skolen er vigtige parter i forhold til børn med psykiske udfordringer. En generel udfordring på skoleområdet er at få øje på børn og unge med psykiske problemer i tide. Det drejer sig især om "de stille børn", hvor deres psykiske problemer først kommer til udtryk i puberteten. Her ser man for eksempel i skolen, at de får angstproblematikker, hvilket blandt andet giver sig udslag i et højt fravær.

Udgangspunktet er, at jo tidligere indsats jo større er effekten. Derfor er det fortsat et væsentligt fokusområde i Vejen Kommune, at sætte ind tidligt.

Vi ved, at børn af psykisk syge har større risiko for selv at få psykiske problemer. De er derfor en særlig risikogruppe, som socialpsykiatrien i Vejen Kommune allerede har fokus på og fortsat vil have fokus på.

Målet er:

- At børn og unge i Vejen Kommune er mentalt sunde, trives og kan fungere i hverdagen.
- En tidlig, målrettet og koordineret indsats ved tegn på udvikling af psykisk sårbarhed.
- At have fokus på særlige risikogrupper - for eksempel børn af psykisk syge.

Relationer og netværk

Baggrund for indsatsområdet:

Borgere har fremhævet, at de personlige relationer og netværk har afgørende betydning for psykisk sårbare personers recovery.

Det vigtige er derfor mødet med mennesket – og ikke diagnosen. Der tages udgangspunkt i den enkelte, - og hvad der er et godt liv for den enkelte.

Ligeledes har borgere fremhævet vigtigheden af, at der er rammer for mulighed for netværksopbygning. Både fysiske rammer til netværk-samvær, men også støtte til at de psykisk sårbare selv opsøger og danner egne netværk (lade netværk danne netværk).

Samværet med ikke-professionelle som for eksempel frivillige blev på mødet fremhævet. Mødet mellem den frivillige og borgeren giver en anden relation. Psykisk sårbare har en tendens til at isolere sig. Den-

ne tendens kan imødegås ved at indgå i netværk, både i de socialpsykiatriske tilbud, men også i foreningslivet m.m.

Målet er:

- At der er netværksskabende tilbud for psykisk sårbare
- At vi i samspil med foreningslivet skaber rummelighed hvor psykisk sårbare inkluderes.
- At styrke frivilligheden i relation til psykisk sårbare – herunder også frivillige med brugerbaggrund I et gensidigt og forpligtende samarbejde med familien og netværk at understøtte en opvækst, der sikrer mulighederne for senere at kunne gennemføre uddannelse, opnå beskæftigelse og i øvrigt indgå konstruktivt og meningsfyldt i voksenlivet.

Beskæftigelse og uddannelse

Baggrund for indsatsområdet:

Det at have et arbejde giver for mange mennesker velvære og dermed sundhed. Det gælder også for mennesker med psykiske udfordringer.

Borgere har fremhævet, at beskæftigelse på almindelig arbejdsplads er vigtigt, også i form af beskyttet beskæftigelse, reduceret timetal osv. på arbejdspladsen. Det er en politisk prioritering at hjælpe voksne psykisk sårbare til uddannelse og til at få arbejde enten på det ordinære arbejdsmarked eller i støttet beskæftigelse.

Psykisk sårbare, som ikke længere er tilknyttet psykiatrien eller socialpsykiatrien, har et stort kendskab til det at være psykisk sårbar og de udfordringer det giver. De kan bruge denne viden i arbejdet og giver muligheden for en anden relation.

Målet er at:

- Psykisk sårbare bliver tilknyttet det ordinære arbejdsmarked
- Der er tilbud der hjælper psykisk sårbare til bedre at kunne være på det ordinære arbejdsmarked
- Psykisk sårbare får en uddannelse
- Der er meningsfyldte beskæftigelsestilbud til de psykisk sårbare, der ikke kan være på det ordinære arbejdsmarked
- Øge kvaliteten i arbejdet med psykisk sårbare i Vejen Kommune ved at inddrage tidligere psykisk sårbares viden. For eksempel ved at antallet af ansatte med brugerbaggrund skal øges på arbejdspladser, som støtter psykisk sårbare

---

Lighed i sundhed

Baggrund for indsatsen:

Social ulighed i sundhed er et spørgsmål om, at der er systematiske forskelle i sundhedstilstande mellem borgere i samfundet opdelt efter socialøkonomiske kriterier som uddannelse, indkomst og arbejdsforhold. At forskellene er systematiske vil sige, at de bliver stående i stort set uforandret form over tid.

Der er en overdødelighed blandt borgere med sindslidelser. Danskere med svær psykisk sygdom dør gennemsnitligt mellem 15 og 20 år tidligere end resten af befolkningen.

En af baggrundene er, at mange med svære psykiske problemer ikke magter at møde op til behandling af fysiske/somatiske sygdomme. Ligeledes kan der på grund af de psykiske problemer være mange psykisk sårbare, der ikke magter en sund livsstil med sund mad, motion m.v. (KRAM-faktorerne: Kost Rygning

Alkohol og Motion), og at der blandt psykisk sårbare er et større stofmisbrug og alkoholmisbrug.

Lighed i sundhed ses som et centralt fokusområde i Vejen Kommunes arbejde med psykisk sårbare.

Målet er at:

- Øge lighed i sundhed – herunder at forekomsten af livsstilssygdomme blandt psykisk sårbare skal reduceres.
- De psykisk sårbare støttes i at kunne drage nytte af det somatiske sygehusvæsen og praksissektoren på lige fod med den øvrige befolkning.

Boligforhold og bostøtte for psykisk sårbare

Baggrund for indsatsen:

Borgere har fremhævet, at det er vigtigt for den psykisk sårbare og dennes familie, at kommunen hurtigt kan hjælpe med relevant bolig. Vejen Kommune har i 2016 færre botilbud, end der er efterspørgsel efter, hvorfor der er behov for oprettelse af flere boliger.

Borgere har påpeget, at det er vigtigt for mange psykisk sårbare at have færrest mulige støttepersoner i sit hjem, ikke nødvendigvis færre timer, men færre personer, der udfører opgaverne. Baggrunden er, at der hver gang skal bruges tid til at skabe relationer.

Målet er at:

- Borgeren der modtager bostøtte møder så få medarbejdere som muligt og medarbejderne er fagligt kompetente. Desuden skal indsatsen være koordineret og sammenhængende såvel internt i Vejen Kommune som eksternt.

- Der findes en bred vifte af boliger og botilbud målrettet psykisk sårbare, som opfylder de psykisk sårbares forskelligartede behov, og hvor huslejen er overkommelig.
- Tilbuddet om bostøtte baserer sig på recovery-perspektivet og psykosocial rehabilitering.

Fra temaplan til handling

Denne temaplan er otteårig. Når en temaplan skal gælde for så lang en periode vil man kunne komme i den situation, at der opstår behov for at justere planen. Temaplanen er derfor en dynamisk plan.

Vejen Kommune vil udmønte temaplanen med toårige handlingsplaner – samt gennem årlige drifts- og udviklingsaftaler.

Godkendt af Byrådet den 10. maj 2016

- 1 *Recovery er en proces, der sker i hverdagen, mens man lever livet, og som ses, opleves og virker indefra. Den kan ikke igangsættes eller styres udefra, men kan og bør anerkendes og opmuntres af omgivelserne. Her spiller de professionelle indsatser en vigtig rolle – de kan enten hæmme eller fremme recovery, igennem den måde, de møder den enkelte på. Derfor kan man tale om recovery-understøttende indsatser.*

Ofte tales der også om psykosocial rehabilitering, som med afsæt i forskningen på området kan defineres som et helhedsorienteret, koordineret, målrettet og tidsbestemt samarbejde mellem en person og fagfolk, netværk og civilsamfund om en proces, der har til formål at understøtte personens recovery.
